

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
za pośrednictwem
Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Rada Gminy Wydminy po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy, niniejszym zwraca się z wnioskiem o nadanie miejscowości Wydminy statusu miasta.

Wydminy są miejscowością położoną nad Jeziorem Wydmińskim, w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie giżyckim. Status miasta Wydminy posiadały od 5 lipca 1945 roku do 27 września 1945 roku, gdzie decyzją starostwa powiatowego zarządzono likwidację zarządu miejskiego i włączenie osady w obręb gminy. Mieszkańcy nigdy się z tym faktem nie pogodzili. Po 72 latach od utraty praw miejskich pragniemy przywrócić miejscowości Wydminy jej dawny prestiż, dlatego zwracamy się z wnioskiem o nadanie miejscowości Wydminy praw miejskich. Inicjatywą władz gminy popierają mieszkańcy, którzy podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych poparli wnioski o nadanie im miejscowości praw miejskich. Mieszkańcy w nadaniu praw miejskich widzą szansę rozwoju dla swojej miejscowości.

Wydminy to dzisiaj duża około 2,5 tysięczna wieś. Bogactwem Wydmin jest położenie na terenie Pojezierza Ełckiego, w bezpośrednim sąsiedztwie Wielkich Jezior Mazurskich. Atrakcyjność wsi wynika z ukształtowania środowiska przyrodniczego tj. dużego udziału przestrzeni leśnych i akwenów wodnych oraz urozmaiconej rzeźby terenu. Pierwsze ślady osadnictwa na terenie Wydmin można zaobserwować już w okresie neolitu, o czym świadczą wykopaliska archeologiczne. Fakt ten potwierdza znaleziona motyka z rogu jelenia na bagnach w okolicach Wydmin, znalezisko to archeolodzy datują na około 14 tysięcy lat przed naszą erą.

Około VI wieku naszej ery tereny dzisiejszej miejscowości zamieszkiwali Galindowie, plemię pruskie spokrewnione z Bartami i Jaćwingami. W 1280 roku obszar obecnej gminy Wydminy został podbity przez Krzyżaków. Wiek XIV i XV przynosi nasiloną akcję osiedleńczą. Początki wsi sięgają XIV wieku. Wtedy to „Bernard von Balzhofen komtur z Pokarmina, 28 kwietnia 1480 roku wystawił przywilej lokacyjny dla Wydmin na prawie chełmińskim”. Z późniejszych dokumentów wynika, że to ruch ludności kupieckiej wraz

z osadnictwem przyczyniły się do rozwoju Wydmin. W połowie XVI wieku zbudowano kościół w Wydminach. Parafię zaś zorganizowano w 1558 roku. W XVII wieku we dworze w Wydminach gospodarzyli Pełkowscy, polska rodzina szlachecka. Wydminy poniosły duże straty podczas najazdu tatarskiego w roku 1656. Również dzuma w latach 1709-1710 pochłonęła szczególnie dużo, bo aż 227 ofiar. Szkoła powstała w 1737 roku. W latach 1831-1871 pastorem był tu Beniamin Szczęsny, przeciwnik germanizacji Mazurów. W XVIII wieku rozszerzył się obszar wsi i wynosił on dziewięćdziesiąt osiem włók. Rosło też znaczenie handlowe Wydmin, a także stopniowo zwiększała się liczba mieszkańców. W roku 1811 miejscowość otrzymała prawo osady targowej. W roku 1848 powstała tutaj pierwsza apteka. W roku 1868 Wydminy stały się stacją kolejową na nowo uruchomionej linii kolejowej Królewiec – Korsze – Kętrzyn – Giżycko – Ełk – Prostki. W 1914 roku w czasie działań wojennych Wydminy uległy zniszczeniu w 75%, ale zostały odbudowane jeszcze w czasie wojny. Miejscowości nadano wygląd miejski, domy ułożyły się wokół obszernego rynku. Intensywny rozwój turystyki dodał Wydminom nowych bodźców do rozwoju. Powstały tu dwa hotele, cztery restauracje, jedna piwiarnia, trzy sklepy rzeźnicze, trzy piekarnie, cztery sklepy spożywcze. Historycznym wydarzeniem był plebiscyt, który odbył się na tych ziemiach 11 września 1920 roku. Ludność Wydmin opowiedziała się za przynależnością do Prus Wschodnich. Kolejne zniszczenia i kolejne ofiary przyniosła II wojna światowa. Ze względu na swą strategiczną rangę, cały obszar wokół Giżycka (a więc i Wydminy) był wyjątkowo uzbrojony przez Niemców. Dzięki temu niemal do końca 1944 roku tereny te nie były prawie wcale bombardowane. Po tym czasie jednak naloty stały się częstsze, powodując tym samym coraz większe straty. Zagładzie uległy: kino, restauracja, urząd pocztowy i kilkanaście budynków mieszkalnych. Przedsiębiorstwa przemysłowe, rzemieślnicze i budowlane zostały zdewastowane. Ludność w większości opuściła osadę albo w skutek zarządzeń ewakuacyjnych albo w obawie przed walkami na ulicach. Z dawnych mieszkańców nie było prawie nikogo prócz garstki Mazurów. Wkrótce zaczęły przybywać pociągi z przesiedleńcami Wileńszczyzny oraz osadnikami z Podlasia i Mazowsza. W połowie lipca 1945 roku mieszkało tu już 12 rodzin. Działalność swą rozpoczęła polska komendatura, która mieściła się na plebanii. Na wysokim maszcie powiewała biało-czerwona flaga. Funkcję komendanta i zarazem wójta sprawował Arseniusz Michajłow. Osadnicy przybywali w coraz liczniejszych grupach, a na zajmowanych przez siebie domach wywieszali biało-czerwone proporczyki, jako znak zamieszkania. W czerwcu 1945 roku z inicjatywy Piotra Międuna przy pomocy panów Juchnickiego i Tatara odremontowano zniszczoną elektrownię

i Wydminy otrzymały światło elektryczne. W dniu 5 lipca 1945 roku nadano osadzie prawa miejskie. Wójt gminy, Arseniusz Michajłow, został jednocześnie burmistrzem miasta, a sekretarzem zarządu Jan Niewęglowski. Wkrótce zarząd miejski uruchomił piekarnię miejską i młyn miejski. Krótkie jednak były dzieje miasta Wydminy, ponieważ 27 września 1945 roku decyzją starostwa powiatowego zarządzono likwidację zarządu miejskiego i włączenie osady w obręb gminy. Mieszkańcy długo nie mogli pogodzić się z przekształceniem swojej miejscowości w gromadę, wysyłali protesty do władz państwowych i samorządowych. Przeważały jednak względy ekonomiczne, niemożność utrzymania odrębnych władz miejskich przy skromnym budżecie osady. W tym samym roku rybacy wydmińscy zorganizowali spółdzielnię rybacką pod nazwą Centrala Obrotu Produktami Rybnymi, którą kierował inż. Rogoziński. 2 września 1945 roku powstała spółdzielnia „Przyszłość”. Jej pierwszym prezesem był Aleksander Czerniak, a od 1950 roku przez wiele lat to główne stanowisko zajmował Paweł Jarmoszuk. W pomieszczeniach ponemieckiej fabryki maszyn i narzędzi rolniczych urządzono tartak. Uruchomiono również pocztę i rozpoczęto instalowanie telefonów. Pierwsze aparaty założono na posterunku MO i w tartaku. Ośrodek zdrowia powstał tu w 1947 roku, a w roku 1950 również kino rozpoczęło swoją działalność. Równocześnie z kinem zorganizowano w Wydminach bank spółdzielczy. Jego dyrektorem od roku 1965 był Mikołaj Dębicki. W latach 1954-1972 Wydminy były siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej, a po tej zaś dacie Urzędu Gminy. Według spisu z 1970 roku w Wydminach mieściło się 186 budynków mieszkalnych. Osada miała wtedy 2075 mieszkańców. Znajdowały się tu wspomniane wyżej obiekty: kino, ośrodek zdrowia, apteka, ośrodek maszynowy, lecznica weterynaryjna, urząd pocztowy, gminna spółdzielnia, tartak, biblioteka, przedszkole, punkt położniczy, placówka pocztowo-telekomunikacyjna. 9 grudnia 1973 roku przeprowadzono wybory do Gminnej Rady, w wyniku których wybrano 40 radnych.

Na pierwszej sesji wybrano przewodniczącego, którym został Mieczysław Cimoch. Pierwszym naczelnikiem został Stefan Bruździak.

Kolejną osobą zasiadającą na tym stanowisku był Eugeniusz Przyłucki, który sprawował tę funkcję aż do 2000 roku. W 1976 roku Rada podjęła decyzję o utworzeniu Gminnego Ośrodka Kultury. Instytucja podjęła działalność po upływie roku, a na stanowisko dyrektora powołano Teresę Wawrzynowicz. Rok później do planu inwestycyjnego wprowadzono budowę wodociągu na terenie Wydmin. Prace budowlane rozpoczęto w roku 1979, natomiast przekazanie wodociągu do użytku nastąpiło 1 lipca 1983 roku. W roku 1979

obchodzono 500-lecie powstania Wydmin. Dla mieszkańców przygotowano szereg imprez kulturalnych i sportowych. Również z tej okazji w 1980 roku pracownikom Państwowego Gospodarstwa Rolnego przekazano mieszkania w blokach na nowo wybudowanym osiedlu przy ulicy Składowej 5. 31 marca 1983 roku Rada Gminy uchwaliła i zatwierdziła plan budowy nowego gmachu dla Gminnego Ośrodka Kultury. Projekt przedstawiał budynek o dwóch kondygnacjach, w których znajdowały się: sala widowiskowo-sportowa, sala ekspozycyjno-klubowa, kawiarnia, biblioteka z czytelnią oraz pomieszczenia zapewniające pełny zakres motorycznej działalności ośrodka. Ze względu na brak finansów prace przy budowie GOK-u trwały 12 lat. 31 maja 1996 roku społeczność wydmieńska mogła po raz pierwszy przekroczyć próg nowego Domu Kultury. Kolejną inwestycją podjętą przez Radę była budowa domów: dla nauczycieli i rolników-emerytów. Budowa domu „Rolnika” była finansowana ze środków Ministerstwa Rolnictwa. Budynek miał być przeznaczony dla rolników-emerytów, którzy przekazali swoje gospodarstwa rolne na rzecz Skarbu Państwa. Budowę zakończono 18 lipca 1987 roku. Na całość obiektu składały się dwa bloki mieszkalne oraz dwa budynki gospodarcze. Rok 1988 i 1989 był dla Wydmin szczególnym wydarzeniem, bowiem gmina została wyróżniona (wśród 20 miast i gmin kraju) przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń w Warszawie, a sąd konkursu „Mistrz gospodarności” przyznał jej nagrodę promocyjną jako jednej z sześciu gmin w kraju. Większość inwestycji zaplanowanych na lata 80-te została wykonana i dzięki temu Wydminy swym wyglądem zaczęły przypominać małe miasteczko. W latach 90-tych działalność gminy skoncentrowała się wokół ochrony środowiska. W tym czasie przystąpiono do budowy oczyszczalni ścieków sanitarnych. Inwestycję oddano do użytku 30 czerwca 1999 roku. Jednocześnie z budową oczyszczalni zostały skanalizowane całe Wydminy.

Rok 2000 przyniósł wiele zmian, bowiem część społeczności wydmieńskiej skupiającej się wokół ugrupowań: „Porozumienie Gminne” i „Porozumienie Lepsze Jutro”, uważała, że ówczesne władze gminy cechuje obojętność i niezaradność, nakłoniły mieszkańców do przeprowadzenia referendum. Mieszkańcy spotkali się 7 maja, aby swoimi głosami zadecydować o przyszłości całej Gminy Wydminy. Za odwołaniem Rady Gminy opowiedziało się 1610 osób, co stanowiło 56% wszystkich głosów w referendum. Od 2001 roku rządziła nowa Rada. W przedterminowych wyborach zwycięstwo odniosło „Porozumienie Gminne” i „Porozumienie Lepsze Jutro”. Wójtem Gminy został mieszkaniec Wydmin Tomasz Pieluchowski. Nowe władze skupiły się na większej promocji środowiska

i rozwoju walorów turystyczno-rekreacyjnych miejscowości. Od 20 sierpnia 2009 do 6 grudnia 2010 roku wójtem gminy była Pani Monika Łepicka-Gij.

Od 6 grudnia 2010 roku wójtem gminy Wydminy jest Radosław Król, który kontynuuje założenia Strategii Gminy Wydminy i realizuje nowe przedsięwzięcia. Gmina skupiła się na takich celach jak: wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego, wspieranie tworzenia grup producenckich, poszukiwanie alternatywnych gałęzi i kierunków produkcji, przekwalifikowanie części bezrobotnych do pracy w sektorach pozarolniczych. Wydmieński projekt „Czas na młodych” był jednym z najlepszych w konkursie z Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie warmińsko-mazurskim. Samorząd realizował projekt na terenie gminy z myślą o osobach bezrobotnych w wieku 18-30 lat, projekt „50+”, rozwijanie gospodarki wodno - stawowej, gmina przyjazna inwestorom gdzie trwają prace nad strefą przemysłową, która powstać ma na obrzeżach miejscowości, promocja wykorzystania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, powołanie stanowiska ds. przedsiębiorczości i promocji, nawiązywanie współpracy z organizacjami konsultingowo-doradczymi w zakresie likwidacji bezrobocia tu należy wskazać program Jowisz, Program realizowany w ramach Projektu systemowego ROPS „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”, współdziałanie z pracodawcami w zakresie likwidacji bezrobocia, tworzenie bazy i infrastruktury turystycznej. W 2013 roku został przeprowadzony remont alei widokowo – spacerowej nad Jeziorem Wydmieńskim wraz z infrastrukturą. Budowa hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wydminach oraz modernizacja stadionu, organizacja konkursów estetyki zagród i otoczenia, stworzenie gminnych służb do pilnowania porządku i estetyki, wykorzystanie przynależności do regionalnych i ponadregionalnych stowarzyszeń, promocja gminy za pomocą wszystkich dostępnych mediów, modernizacja i estetyzacja centrum Wydmin jako wizytówki gminy, gdzie został przeprowadzony remont ulicy Grunwaldzkiej oraz ulicy Składowej, przebudowa Skweru Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych, a także w 2010 roku został przeprowadzony remont ulic na osiedlu domków jednorodzinnych- ulica Osiedlowa, Słowackiego, Kajki, budowa obwodnicy od drogi wojewódzkiej nr 655 do drogi powiatowej nr 1706N 1714N – Modernizacja ulic zlokalizowanych przy Osiedlu Domków Jednorodzinnych w Wydminach – ulice Sienkiewicza, Reymonta i Konopnickiej oraz modernizacja ulicy Szkolnej traktu łączącego Osiedle z dworcem kolejowym w miejscowości Wydminy – rok 2013. W 2016 roku przeprowadzono remont węzła komunikacyjnego w celu poprawy bezpieczeństwa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wydminach oraz bezpieczeństwa i dostępności do

dworca kolejowego: Remont nawierzchni ul. Kolejowej (136031N) i ul. Dworcowej (136026N) w Wydminach, w ramach wieloletniego Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, organizacja sieci odbioru odpadów komunalnych, dokończenie rozbudowy sieci wodociągowej. Sieci wodociągów powstały w miejscowościach: Wydminy, Mazuchówka, Gawliki Wielkie, Gawliki Małe, Wężówka, Ranty, Radzie, Cybulki, Malinka, Pańska Wola. Rozwój sieci kanalizacyjnej przyłączonej do oczyszczalni ścieków w Wydminach (Wydminy, Mazuchówka, Gawliki Wielkie), budowa i rozbudowa lokalnych sieci kanalizacyjnych oraz wspieranie budowy lokalnych (przydomowych) oczyszczalni ścieków, wspieranie inicjatyw zmierzających do wykorzystania alternatywnych źródeł energii (wiatru – na obrzeżach Wydmin postawiono farmę wiatrową, wody, słońca i innych). Budowa sieci wodociągów i kanalizacji, zmiana formuły funkcjonowania targowiska gminnego, zagospodarowanie budynku Gminnego Ośrodka Kultury (od 2014 do kwietnia 2016 roku trwały prace nad zagospodarowaniem pomieszczeń na potrzeby Urzędu Gminy). W 2016 roku został na nowo zbudowany most zwany „Garbatym” na jeziorze wydmińskim, który jest swoistym znakiem miejscowości Wydminy. Stara konstrukcja mostu została naruszona w czerwcu 2016 roku i groziła zawaleniem. Dzięki dofinansowaniu z rezerwy celowej budżetu państwa będącej w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, most został zbudowany na nowo. Wspomnieć również należy, że w Wydminach 15 lutego 2015 roku w przededniu 69. rocznicy bitwy pod Gajrowskimi, w miejscowości Orłowo, odbyły się uroczystości pogrzebowe ekshumowanych żołnierzy 3. Brygady Wileńskiej Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. **Był to pierwszy w Polsce Państwowy pogrzeb Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych.** W uroczystościach udział wzięli licznie zgromadzeni mieszkańcy regionu, rodziny poległych żołnierzy, władze samorządowe, duchowieństwo, 15. Giżycka Brygada Zmechanizowana, kombatanci, młodzież, grupy rekonstrukcyjne oraz organizacje patriotyczne. Licznie reprezentowana była rodzina zidentyfikowanego por. Boguszeńskiego ps. „Bitny”. Obecny był również syn kpt. „Burego” dowódcy oddziału – Romuald Rajs oraz siostrzeniec por. Kazimierza Chmielowskiego ps. „Rekin” – Michał Godzimirski.

W dniu 29 grudnia 2015 r. Rada Gminy Wydminy z inicjatywy Wójta Gminy Radosława Króla podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia roku 2016 Rokiem Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych.

Rok później, 16 lutego, w 70. rocznicy Bitwy pod Gajrowskimi odbyło się uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę Panteonu Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych

na cmentarzu w Orłowie w gminie Wydminy. Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele pw. Kazimierza Królewicza w Orłowie pod przewodnictwem ks. biskupa Romualda Kamińskiego. Po mszy nastąpił przemarsz na pobliski cmentarz. Tam też odprawiona została przez biskupa Kamińskiego liturgia poświęcenia miejsca powstania Panteonu oraz nastąpiło złożenie Aktu Erekcyjnego i wmurowano kamień węgielny pod budowę Panteonu Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych. Po apelu Pamięci Oręża Polskiego i salwie honorowej delegacje złożyły kwiaty na grobach dziewięciu Żołnierzy Narodowego Zjednoczenia Wojskowego oraz na grobie ś.p. Stefanii Gazdy mieszkanki Gajrowskich, która zaraz po bitwie pochowała poległych żołnierzy.

Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod Panteon Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych organizowana była w ramach ogólnopolskich obchodów ku czci „Żołnierzy Wyklętych” objętych PATRONATEM NARODOWYM Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Aktualnie nadal wójtem gminy Wydminy jest Radosław Król, który w 2014 roku został wybrany na drugą kadencję.

Miejscowość Wydminy spełnia przesłanki, o których mowa w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Wydminy są centrum gospodarczo-administracyjnym Gminy. Swoją siedzibę mają tutaj między innymi, obok organów Gminy, placówki oświatowe: Niepubliczne Przedszkole, Szkoła Podstawowa im. Feliksa Nowowiejskiego, Gimnazjum, Samorządowe Liceum Ogólnokształcące, placówki z zakresu ochrony zdrowia: Ośrodek Zdrowia, prywatna przychodnia zdrowia (nowo powstała i uruchomiona w styczniu 2017 roku), dwa prywatne gabinety stomatologiczne, dwie apteki i jeden punkt apteczny. W Wydminach mieści się również Warmińsko-Mazurski Bank Spółdzielczy, Urząd Pocztowy, 2 Kościoły, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Hala Widowiskowo-Sportowa, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Zieleni, stacja paliw, rozwinięta sieć placówek handlowych i usługowych, zakłady produkcyjne. W miejscowości działają liczne stowarzyszenia o charakterze oświatowym, kulturalnym i społecznym, jak również Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Wydminach, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Wydminy, Stowarzyszenie Prospołecznych Inicjatyw Kombajn Kulturalny; Stowarzyszenie Przyjaciół Sucholasek „Teraz Sucholaski”; Stowarzyszenie „Echo Wydminy”;

Stowarzyszenie Otwarte Serce; Wydmińskie Stowarzyszenie Wędkarskie; Forum NGO's Wydminy; Stowarzyszenie „Przyjazna Szkoła Talki”; Katolickie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne w Wydminach; Mazurska Fundacja Młodzieży Niepełnosprawnej „Marzenia”; „Projekt Arche”. W Wydminach działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ponadto działalność sportową prowadzą: Ludowy Klub Sportowy „Mazur-Wydminy”; Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Sport z Kulturą” ZSO Wydminy; Fundacja Dystans; Uczniowski Klub Sportowy „Promień”, Uczniowski Klub Sportowy „Orły”.

Wydminy wyposażone są praktycznie w pełną infrastrukturę techniczną. Od wielu lat miejscowość jest w 100% zwodociągowana. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć znajdujących się na terenie gminy. Stacje wodociągowe posiadają ciąg technologiczny uzdatniający wodę przeznaczoną do picia. Miejscowość jest skanalizowana i podłączona do oczyszczalni ścieków. Miejscowość ma pełen dostęp do telefonów jak również do Internetu.

Układ urbanistyczny i komunikacyjny Wydmin jest typowy dla małomiasteczkowych układów przestrzennych. W centrum znajduje się rynek. Wokół rynku posadowione są kamienicy mieszczańskie, pochodzące głównie z XIX i XX wieku. Z rynku wychodzą promieniście główne ulice miejscowości z gęstą zabudową jednorodziną. Sposób zagospodarowania centrum miejscowości nosi cechy charakterystyczne dla przestrzeni miejskich: utwardzone place publiczne, parkingi, ciągi komunikacyjne i piesze, oświetlenie ulic, odpowiednie odwodnienia (kanalizacja burzowa), brak zabudowań związanych z produkcją rolniczą. Stan zabudowy w miejscowości ocenia się jako dobry. Gmina Wydminy posiada uchwalone Studium uwarunkowań i warunków zagospodarowania przestrzennego mający potencjał rozwojowy dla przyszłego miasta.

Do najciekawszych zabytków architektonicznych, kulturowych, wyznaniowych, obiektów przyrodniczych, miejsc pamięci należą:

- 1) aleja dębów szypułkowych – Plac Grunwaldzki;
- 2) kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki, parafialny p.w. Chrystusa Zbawiciela z wyposażeniem wnętrza, w granicach ogrodzenia, mur. 2 poł. XVI w. kościół z połowy XVI w. zniszczony przez Tatarów w czasach „szwedzkiego potopu”, w nim zachowany piękny kielich z 1717 r. z polskim wierszem, który daje świadectwo, że jeszcze w XVIII w. ludność mazurska (polskojęzyczna) stanowiła tu większość;
- 3) cmentarz ewangelicki, ob. komunalny, XIXw.;

- 4) kamienice z przełomu XIX i XX wieku. Uwagę trzeba zwrócić zwłaszcza na kamienice przy ulicy Grunwaldzkiej, z których niektóre są wpisane do rejestru zabytków, tj. kamienica z nr 49, 56, 60, 66, 68.

Ogółem na terenie Wydmin znajduje się kilkanaście zabytkowych budynków i budowli.

Powierzchnia miejscowości Wydminy wynosi 1236,7777 ha. Użytki rolne użytkowane są jako grunty zagrodowe, bowiem gospodarstw rolnych powyżej 5 ha jest jedno w obrębie objętym wnioskiem. Gospodarka rolna prowadzona jest głównie na obrzeżach miejscowości. Powierzchnia obszaru miejskiego objętego wnioskiem została wyodrębniona i wykazana w załączniku nr 13. Łączna powierzchnia działek, która będzie stanowiła obszar miejski wynosi 277,1248 ha. Granice przyszłego miasta nie będą pokrywać się z granicami obrębu ewidencyjnego Wydmin (GUS nr 280610_2), lecz będzie wydzielony obręb wiejski oraz miejski.

Wydminy zamieszkuje 2.382 mieszkańców:

grupa 0-18 lat: 446 osób,

grupa 19-25 lat: 200 osób,

grupa 25-60 lat: 1186 osób,

grupa pow. 60 lat: 497 osób

(dane z Ewidencji Ludności na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Mieszkańcy Wydmin znajdują zatrudnienie w różnych gałęziach gospodarki, zarówno w samych Wydminach, jak także w pobliskich miastach Giżycko, Ełk. Na terenie Wydmin ogółem jest 100 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. 97,99% ludności Wydmin w wieku produkcyjnym znajduje zatrudnienie poza rolnictwem.

Liczba ludności całej gminy to 6.691 osób. Struktura wiekowa dla gminy przedstawia się następująco:

grupa 0-18 lat: 1352 osób,

grupa 19-25 lat: 667 osób,

grupa 25-60 lat: 3394 osób,

grupa pow. 60 lat: 1175 osób (dane z Ewidencji Ludności na dzień 31 grudnia 2016 roku).

W całej gminie Wydminy ubezpieczeniem KRUS objętych jest 664 rolników czynnych (dane na dzień 08 marca 2016 rok) co stanowi 15,95% mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym.

Zmiana statusu nie spowoduje stałych kosztów. Jednorazowe koszty związane z wymianą pieczęci, szyldów itp. szacowane są na około 4.500,00 złotych. Z uwagi na fakt, że granice miasta nie będą pokrywać się z granicami istniejącego obrębu ewidencyjnego Wydmin, nie przewiduje się kosztów utworzenia nowej jednostki ewidencyjnej w ewidencji gruntów i budynków, lecz wyodrębnienie obrębu wiejskiego i miejskiego.

Powierzchnia obrębów dla jednostki ewidencyjnej Wydmin według stanu na dzień 31 grudnia 2016 rok, przedstawia poniższa tabela.

Obręb ewidencyjny	Powierzchnia obrębów ewidencyjnych w zaokrągleniu do 1 ha	Powierzchnia obrębów ewidencyjnych w zaokrągleniu do 0.01 ha	Powierzchnia obrębów ewidencyjnych w odniesieniu do całej gminy Wydminy w %
0001 Cybulki	367	366,8	2
0002 Czarnówka	841	840,72	4
0022 Gajrowskie	200	200,38	1
0003 Gawliki Wielkie	2094	2093,99	9
0004 Grądzkie	667	667,06	3
0005 Hejbuty	672	671,85	3
0006 Malinka	384	384,32	2
0007 Mazuchówka	1663	1663,32	7
0008 Okrągłe	744	743,87	3
0009 Orłowo	1107	1106,57	5
0010 Pańska Wola	1578	1577,99	6
0021 Pietrasze	139	138,68	1
0011 Radzie	1389	1389,1	6
0012 Siedliska	1008	1007,75	4
0013 Siemionki	772	771,99	3
0014 Sucholaski	2100	2100,44	9

0015 Szczepanki	631	630,79	3
0016 Szczybały Orłowskie	624	623,80	2
0017 Talki	1768	1768,25	8
0018 Wężówka	1606	1606,46	7
0019 Wydminy	1237	1236,78	5
0020 Zelki	1652	1651,99	7
Razem:	23243	23242,9	100

Wśród mieszkańców Gminy Wydminy przeprowadzono kampanię społeczną na rzecz przywrócenia miejscowości Wydminy statusu miasta. Zgodnie z przepisami przeprowadzono również konsultacje społeczne. Na podstawie obowiązującej uchwały Nr XLV/184/2013 Rady Gminy Wydminy z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wydminy, Wójt Gminy Wydminy wydał zarządzenie Nr 71/2016 z dnia 26 sierpnia 2016 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wydminy w zakresie wniosku o nadaniu miejscowości Wydminy statusu miasta.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujący sposób:

- 1) komisja powołana przez Wójta Gminy Wydminy na Zebraniach Wiejskich w dniach od 27 sierpnia 2016 roku do dnia 31 września 2016 roku zadała pytanie mieszkańcom: „Czy chce Pan/Pani wziąć udział w konsultacjach społecznych dotyczących wniosku o nadaniu miejscowości Wydminy statusu miasta”,
- 2) w przypadku twierdzącej odpowiedzi na pytanie określone w pkt 1, mieszkaniec gminy składał podpis na liście, gdzie oświadczał, iż jest osobą uprawnioną do głosowania, jak również potwierdza odbiór karty do głosowania,
- 3) karta do głosowania opieczętowana, zostaje wrzucona do zabezpieczonej i ostemplowanej pieczęcią WÓJT GMINY WYDMINY urny,
- 4) na koniec konsultacji komisja powołana przez Wójta Gminy Wydminy, opróżnia urnę, liczy głosy i sporządza protokół,
- 5) osoby, które nie wzięły udziału w konsultacjach w trybie określonym w pkt 1 - 3 mogły to zrobić w dniach od 03 października 2016 roku do 14 października 2016 roku w godzinach

pracy Urzędu Gminy Wydminy od godziny 08.00 do godziny 16.00 w poniedziałki, od 07.00 do 15.00 od wtorku do piątku w Urzędzie Gminy Wydminy, pl. Rynek 1/1 pokój nr 23 (sekretariat) w obecności członka Komisji powołanej przez Wójta,

6) listy potwierdzające udział w konsultacjach, karty do głosowania oraz protokoły z przeprowadzonych konsultacji zostały przekazane Sekretarzowi Gminy, który na podstawie protokołów z poszczególnych konsultacji sporządził protokół końcowy,

7) Wójt Gminy na podstawie końcowego protokołu Sekretarza Gminy ogłosił na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i właściwych jednostek pomocniczych gminy oraz na stronie internetowej Gminy Wydminy wyniki konsultacji.

Wyniki konsultacji społecznych w miejscowości Wydminy przedstawia poniższa tabela.

Liczba oddanych głosów popierających	Liczba oddanych głosów przeciwnych	Liczba oddanych głosów wstrzymujących	Liczba głosów nieważnych
39	24	2	0

Na terenie miejscowości Wydminy (sołectwa) za nadaniem miejscowości statusu miasta opowiedziało się 60,00% mieszkańców biorących udział w głosowaniu, przeciw było 36,92% głosujących, a 3,08% było głosów wstrzymujących się.

Wyniki konsultacji w pozostałych 28 sołectwach Gminy Wydminy przedstawia poniższa tabela.

Nazwa jednostki pomocniczej gminy	Liczba osób uprawnionych do głosowania	Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba oddanych głosów popierających	Liczba oddanych głosów przeciwnych	Liczba oddanych głosów wstrzymujących	Liczba oddanych głosów nieważnych
Berkowo	84	13	12	0	1	0

Nazwa jednostki pomocniczej gminy	Liczba osób uprawnionych do głosowania	Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba oddanych głosów popierających	Liczba oddanych głosów przeciwnych	Liczba oddanych głosów wstrzymujących	Liczba oddanych głosów nieważnych
Biała Giżycka	73	5	5	0	0	0
Cybulki	24	10	7	0	3	0
Czarnówka	84	12	9	2	1	0
Dudka	78	18	16	2	0	0
Gajrowskie	55	12	6	6	0	0
Gawliki Małe	110	18	10	8	0	0
Gawliki Wielkie	363	16	12	2	2	0
Grądzkie	144	15	7	6	2	0
Hejbuty	61	8	5	2	1	0
Malinka	70	9	9	0	0	0
Mazuchówka	368	11	11	0	0	0
Okraęle	11	10	10	0	0	0
Orłowo	299	19	11	5	3	0
Pańska Wola	71	13	10	2	1	0
Pamry	108	19	8	8	3	0
Pietrasze	31	5	4	1	0	0
Radzie	88	12	10	1	1	0

Nazwa jednostki pomocniczej gminy	Liczba osób uprawnionych do głosowania	Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba oddanych głosów popierających	Liczba oddanych głosów przeciwnych	Liczba oddanych głosów wstrzymujących	Liczba oddanych głosów nieważnych
Ranty	99	16	9	7	0	0
Siedliska	314	18	9	6	3	0
Siemionki	118	18	8	9	1	0
Sucholaski	172	13	7	5	1	0
Szczepanki	74	12	10	0	2	0
Szczybały Orłowskie	74	8	5	2	1	0
Talki	148	19	16	1	2	0
Wężówka	66	4	1	1	2	0
Wydminy	1950	65	39	24	2	0
Zelki	171	9	7	1	1	0
Razem	5308	407	273	101	33	0

Spośród mieszkańców Gminy Wydminy biorących udział w konsultacjach 67,08% głosowało za nadaniem miejscowości Wydminy statusu miasta; 24,82% było przeciw; 8,10% wstrzymało się od głosu.

W dniu 28 marca 2017 roku Rada Gminy Wydminy podjęła uchwałę Nr XXXI/218/2017 w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Wydminy.

Wobec powyższego Rada Gminy Wydminy wnioskuję jak na wstępie.

Załączniki:

1. Zaświadczenie Starosty Giżyckiego o powierzchni obrębu ewidencyjnego Wydmin z dnia 17 marca 2017r., Nr. WG 6621.21.2017,
2. Zarządzenie nr 71/2016 z dnia 26 sierpnia 2016 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wydminy w zakresie wniosku o nadaniu miejscowości Wydminy statusu miasta,
3. Protokół końcowy konsultacji społecznych,
4. Informacja Wójta Gminy Wydminy z dnia 28 października 2016 roku w sprawie wyników konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wydminy w zakresie wniosku o nadaniu miejscowości Wydminy statusu miasta,
5. Uchwała Rady Gminy Wydminy Nr XXXI/218/2017 w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Wydminy,
6. Mapa topograficzna Wydmin w skali 1:25000 z zaznaczonymi granicami objętymi wnioskiem o nadanie praw miejskich – jeden oryginał+ dwie kopie arkuszy,
7. Opinia Głównego Geodety Kraju, dotycząca przebiegu granic gminy Wydminy z dnia 11.04.2016r. Nr KN-PRG.430.18.2016.2,
8. Uchwała Rady Gminy z dnia 28 marca 2017r. Nr. XXXI/2015.2017 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego po zachodniej stronie drogi powiatowej Nr 1706N Wydminy – Ranty, w obrębie geodezyjnym Wydminy, z przeznaczeniem na tereny przemysłowe,
9. Załącznik graficzny do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego po zachodniej stronie drogi powiatowej Nr 1706N Wydminy – Ranty, w obrębie geodezyjnym Wydminy, z przeznaczeniem na tereny przemysłowe,
10. Zaświadczenie nr z dnia KK.6724.26.2017 z dnia 29 marca 2017r.,
11. Wybrane publikacje zawierające informacje o Wydminach - 2 szt. (książka Wojciecha Marka Darskiego, Mazurski Beskid Wędrówki po Gminie Wydminy oraz broszurka Wydminy i okolica),
12. Uchwała Rady Gminy Wydminy Nr XLV/184/2013 Rady Gminy Wydminy z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wydminy,
13. Zaświadczenie o liczbie ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Wydminy,
14. Wykaz działek znajdujących się w granicach obszaru objętego wnioskiem.

